

Број/Број: 04/3-05-291/10

Сарајево/Сарајево, 3. 11. 2010.

IZVJEŠĆE S JESENJEG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OESS-a ODRŽANOG U PALERMU OD 8. DO 11. LISTOPADA 2010.

U Palermu je od 8. do 11. listopada 2010. održano jesenje zasjedanje Parlamentarne skupštine OESS-a u čijem su radu sudjelovali članovi Izaslanstva PSBiH: g. Branko Zrno, izaslanik u Domu naroda i predsjedatelj Izaslanstva; g. Šemsudin Mehmedović, zastupnik u Zastupničkom domu i član Izaslanstva; g. Drago Ljubičić, izaslanik u Domu naroda i član Izaslanstva; te Jelena Rajaković, tajnica Izaslanstva.

U sklopu jesenjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine OESS-a održan je sastanak Mediteranskog foruma o temama: *Gospodarska i infrastrukturna suradnja u mediteranskom bazenu* i *Kulturna suradnja i suradnja u zaštiti okoliša kao izraz mediteranske civilizacije*.

Konferencija o borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i korupcije bavila se temama: *Deset godina nakon Konvencije iz Palerma*, *Borba protiv korupcije* i *Trgovina ljudima*.

Na početku Mediteranskog foruma sudionike su pozdravili Francesco Cascio, predsjednik Regionalne skupštine Sicilije, Gianfranco Fini, predsjedatelj Zastupničkog doma, Petros Efthymiou, predsjednik Parlamentarne skupštine OESS-a, Alfredo Mantica, državni podtajnik MVP-a, Raffaele Lombardo, predsjednik regije Sicilije, te Riccardo Migliori, predsjednik Izaslanstva Parlamenta Italije u Parlamentarnoj skupštini OESS-a.

Jerry Grafstein, bivši potpredsjednik Parlamentarne skupštine OESS-a, istaknuo je značaj slobodne trgovine na Mediteranu. Mjesto održavanja jesenjeg zasjedanja označeno je kao prava adresa za razmatranje prepreka slobodnoj trgovini, jer je Palermo vodeće povijesno trgovačko središte u regiji, i potvrda da slobodna trgovina može nadvladati i preoblikovati politiku. Zaključeno je da je slobodna trgovina bila i ostala preteča slobodnoga društva i vladavine prava, kao i da doprinosi uklanjanju barijera među narodima. Tvrdnja da je slobodna trgovina pokretač gospodarskog rasta može se dokazati na primjeru Kine, koja je nakon otvaranja svojega tržišta međunarodnoj trgovini i ulaganjima postala svojevrsni motor gospodarskog rasta, preuzimajući vodstvo u udjelu na tržištu Europe i SAD-a. Suprotan primjer je Otomansko Carstvo čiji se krah povezuje s njegovim prenatrženim protekcijom. Okolnosti na Mediteranu trenutačno su takvi da dopuštaju širenje, uz uvjet postojanja stvarne i stalne težnje k realizaciji zajedničkog cilja, koji je u ovom slučaju slobodna trgovina s otvorenim granicama. Povijest potvrđuje tezu da slobodna trgovina

djeluje pozitivno na gospodarski rast, koji donosi veći broj radnih mjesta i bogatstvo, što čini izravan put do mira i prosperiteta država i naroda.

Postojanje brojnih ekonomskih organizacija koje zagovaraju slobodnu trgovinu među državama članicama, kao i prijedlog predsjednika Francuske Nicolasa Sarkozyja o osnivanju mediteranske ekonomske i slobodnotrgovinske unije, daju nove poticaje razvoju ideje o slobodnoj trgovini. Slično Europskom gospodarskom vijeću, trebalo bi osnovati i mediteransko gospodarsko vijeće koje bi jačalo trgovinu i integracije na području trgovine i pomagalo u rješavanju ekonomskih sukoba. Nove međunarodne institucije koje bi poticale slobodnu trgovinu na Mediteranu mogao bi pomagati, ako ne i osnovati, WTO-a a nova banka koja bi financirala zajedničke projekte s ciljem olakšavanja slobodne trgovine imala bi potporu Svjetske banke ili MMF-a. Slobodno tržište koje bi se formiralo na ovaj način dovelo bi do stvaranja novih radnih mjesta, stvaranja većih mogućnosti za žene, a ekonomski poticaj utjecao bi na političku stabilizaciju regije.

Ostali sudionici u raspravi bili su mišljenja da Mediteran treba djelovati kao veza između ljudi, ističući kulturu kao područje koje pruža velike mogućnosti za suradnju. Kultura djeluje kao pokretačka snaga turizma, što je čini vrlo bitnim čimbenikom na području suradnje jer se može promatrati samostalno, ali i kao čimbenik koji umnogome utječe na ekonomsku suradnju. Ideja o izgradnji mediteranskog sveučilišta, čiji su zagovornici bili članovi talijanskog i turskog izaslanstva, već je na samome zasjedanju dobila veliki broj zagovornika.

Na području okoliša naglasak je stavljen na konkretnim stvarima - postojanje pitke vode, solarnih kolektora i očuvanje glečera. Zajednički je zaključak da svaka politika mora biti utemeljena na očuvanju okoliša.

U drugome dijelu jesenjeg zasjedanja održana je Konferencija o borbi protiv transnacionalnog kriminala i korupcije, na kojoj su se među ostalim sudionicima obratili: Carlo Vizzini, posebni predstavnik OEES-a za borbu protiv transnacionalnog kriminala, Piero Grasso, talijanski državni tužitelj za borbu protiv mafije, Mario Morcone, ravnatelj talijanske Agencije za potraživanje sredstava dobivenih od organiziranog kriminala, Roberto Maroni, talijanski ministar unutarnjih poslova, i Angelino Alfano, talijanski ministar pravde.

Na sesiji Konferencije koja je bila posvećena stanju na području transnacionalnog kriminala 10 godina nakon usvajanja Konvencije u Palermu razmatran je utjecaj te Konvencije na uspjeh borbe protiv transnacionalnog organiziranog kriminala. Sudionici su imali priliku čuti izlaganja stručnjaka iz ovoga područja. Zaključeno je da tijekom transnacionalnog kriminala danas obično počinju na jednom a završavaju na drugom kontinentu, pa je jedini odgovor intervencija na globalnoj razini.

Uz već postojeće oblike transnacionalnog kriminala poput trgovine drogom, ljudima, oružjem i pranja novca, javljaju se i novi oblici poput trgovine prirodnim resursima, kulturnim vlasništvom, piratstvo, *cyber* kriminal. Uz nove igrače i nove načine djelovanja, transnacionalni kriminal jedna je od najvećih prijetnji međunarodnoj sigurnosti. Stoga, efektivan odgovor na takav oblik transnacionalnog kriminala morao bi biti globalan, integriran i koordiniran, morao bi uključiti različite politike i aktivnosti, te utjecati na sve karike u lancu transnacionalnog kriminala. Transnacionalni kriminal definiran je kao kazneno

djelo počinjeno u više od jedne države, kazneno djelo čije je planiranje, priprema ili središte moći u drugoj državi, koje uključuje organiziranu kriminalnu skupinu umiješanu u kriminalne aktivnosti u više od jedne države, kao i svako kriminalno djelo koje ima suštinske posljedice u nekoj drugoj državi. Jedan od instrumenata borbe protiv transnacionalnog kriminala je Konvencija Ujedinjenih naroda protiv organiziranog kriminala koju, i pored globalnog utjecaja, nisu ratificirale sve zemlje niti ju u potpunosti primijenile, a jedan od glavnih razloga tomu je nedostatak raspoloživih i prikupljenih podataka.

Jedan od načina borbe protiv transnacionalnog kriminala jest i borba protiv mafije, koja se u Italiji provodi i putem Agencije za potraživanje sredstava dobivenih kriminalnom aktivnošću. Postojanje ovakve agencije naglašava jaku prisutnost države, oduzima osnovna ekonomska sredstva od članova mafije i slabi njihove ofenzivne sposobnosti. Sva oduzeta dobra prenose se na državu - novac i dionice se zadržavaju, tvrtke i nekretnine se prodaju, dok općine prisvajaju dobra koja su oduzeta na njihovom teritoriju. Međutim, ustrojstvo mafije otežava posao vlastima, jer su veze među raznim skupinama jake poput veza terorističkih skupina, samo što razlog povezivanja u ovome slučaju nisu vjerska uvjerenja već profit. Nije strana pojava utjecaja ovakvih grupacija na političke procese u manjoj ili većoj mjeri, izravno ili neizravno. Govornici su upozorili da je organizirani kriminal opća pojava, pri čemu je jedini način njegovog zaustavljanja globalizacija pravosudnih sustava država pogođenih ovom pojavom. Zaključeno je da Konvenciju iz Palerma treba ratificirati što više država, ali i da se sve one moraju posvetiti njenoj provedbi unutar svojih granica.

Raspravom o problemu trgovine ljudima zaključena je Konferencija o borbi protiv transnacionalnog kriminala i korupcije. Trgovina ljudima okarakterizirana je kao jedan od ozbiljnijih problema današnjice koji se mora iskorijeniti sveobuhvatnom kampanjom, ali i područje unutar kojega je mnogo toga učinjeno - došlo je do sprečavanja konkretnih djela trgovine ljudima, žrtve su spašene i zaštićene, a počinitelji ovih djela podvrgnuti su kaznenom progonu i lišeni slobode. U proteklome desetljeću zapažen je napredak u borbi protiv trgovine ljudima na različitim frontama, naročito na području identifikacije žrtava. Za pohvalu je napredak u vezi s identifikacijom žrtava, pri čemu se veliki dio toga napretka duguje obrazovanju i postojanju svijesti o problemu. Balkan je označen kao prostor na kojemu postoje brojni B-čimbenici koji su izravno vezani i utječu na problem trgovine ljudima: siromaštvo, protekli ratovi, korupcija, nasilje, obećanja za bolji život, privlačne poslovne ponude, bolji životni uvjeti u razvijenim zemljama, bolje mogućnosti zapošljavanja. Zapaženi trendovi na ovome području su češće identificiranje djece i muškaraca kao žrtava trgovine ljudima, regrutiranje žrtava putem interneta i regrutiranje ljudi s duševnim poteškoćama. U živoj raspravi sudionici su razmijenili iskustva njihovih zemalja u borbi protiv trgovine ljudima i predložili mjere koje bi mogle biti od pomoći u rješavanju ovoga problema, poput kažnjavanja ne samo počinitelja već i supočinitelja i korisnika usluga žrtava suvremenog ropstva.

Jesenje zasjedanje Parlamentarne skupštine OESS-a zaključeno je sjednicom Stalnog odbora, na kojoj su voditeljima izaslanstava svoja izvješća predstavili: predsjednik PSOESS-a Petros Efthymiou, rizničar PSOESS-a Roberto Batelli i glavni tajnik PSOESS-a Spencer Oliver.

Nazočni su informirani i o aktivnostima Parlamentarne skupštine OEES-a u koje spadaju: organiziranje izbornih promatračkih misija, *ad hoc* odbora i izbor posebnih predstavnika.

Na sjednici Stalnog odbora dogovoreni su termini budućih zasjedanja Parlamentarne skupštine OEES-a:

- zimsko zasjedanje 24. i 25. veljače 2011., Beč – Austrija,
- godišnje zasjedanje 6.-10. srpnja 2011., Beograd – Srbija,
- jesenje zasjedanje 7.-10. listopada 2011., Dubrovnik – Hrvatska.

Izvešće pripremila:

tajnica Izaslanstva PSBiH u PS OEES-a

Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda
- članovima Izaslanstva PSBiH u PS OEES-a

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

***Izvešće odobrio Brank Zrno, predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u PS OEES-a.**